

DAN ZA SPREMEMBE
6. APRIL 2024

*Najbolj zlata je
prostovoljska lopata!*

Priručnik za
vrtce, šole, dijaške domove in
fakultete

SLOVENSKA
FILANTROPIJA

Slovenska filantropija,
Združenje za promocijo prostovoljstva
Cesta Dolomitskega odreda 11
1000 Ljubljana

KAJ JE DAN ZA SPREMEMBE?

“Šli smo predaleč pri čaščenju posameznika. Družbene vrednote in filozofijo bo treba preusmeriti v 'mi' filozofijo, še posebej pri mladih spodbuditi empatijo ter se usmeriti nazaj k človečnosti.”

– Anica Mikuš Kos,
predsednica Slovenske filantropije

Ali ste vedeli, da prostovoljstvo povezuje skupnost, občanom in občankam daje občutek pripadnosti, izboljšuje dobro počutje vseh sodelujočih in spodbuja dobra dela, namenjena tako prebivalcem kot tudi občini?

Dan za spremembe je največja vseslovenska prostovoljska akcija, ki je nastala z namenom spodbujanja državljanov vseh starosti k aktivnemu odzivu na potrebe svoje skupnosti.

Prvi Dan za spremembe je potekal že leta 2010, ko smo pod sloganom Ne prepuščaj se toku, SPREMINJAJ tudi TI! nagovarjali prebivalce Slovenije, da vsaj za en dan postanejo prostovoljci in prostovoljke. Lani smo skupaj z 19.000 prostovoljci_kami v več kot 300 akcijah po Sloveniji (Za)čutili dobro. Letošnji

slogan **Najbolj zlata je prostovoljska lopata** spominja na lanske poplave in moč solidarnosti ter zaobjema pomen prostovoljske pomoči pri reševanju problemov skupnosti.

Seveda to ne pomeni, da morate nujno zgrabiti za lopate. Vse oblike prostovoljskih akcij gradijo bolj odporno in povezano skupnost. Prostovoljstvo v Sloveniji ima dolgo tradicijo, je pomemben socialni korektiv družbe, prispeva k povezovanju organizacij in ljudi v lokalnih skupnostih.

V zadnjih letih smo bili priča odzivu prostovoljcev na nesreče in krize kot so poplave, požari, Covid-19 in posledice selitev ljudi, ki zaradi vojaških spopadov, okoljskih in ekonomskih kriz iščejo varno zavetje v Evropi. Družba pri spopadanju z razvojnimi izzivi in izrednimi situacijami ostane trdna in odprna tudi zaradi angažiranosti, pomoči in solidarnosti prostovoljcev_k in prostovoljskih organizacij.

Tudi letos bodo namreč širom Slovenije potekale najrazličnejše prostovoljske akcije – od delovnih akcij, zbiranja odpadkov, pogo-

vornih delavnic, družabnih dogodkov v domovih za ostarele do izmenjevalnic oblačil in še mnogih drugih.

V sklopu 15. Dneva za spremembe vas vabimo, da organizirate prostovoljske aktivnosti po lastni izbiri glede na potrebe vaše skupnosti.

Svoj prosti čas in energijo namenite dobrim delom, ki bodo večala skupno dobro, solidarnost, spoštovanje, enakost, zaupanje, omogočala socialno vključenost vseh posameznikov in posameznic v vaši skupnosti ter prispevala k pozitivnim spremembam.

Kaj bo vaš skupni izziv za grajenje bolj odporne skupnosti?

Najbolj *zlata* je prostovoljska lopata!

SLOVENTROPIJA
FILANTRSKA

Prostovoljska lopata je simbol solidarnosti in ponazarja moč prostovoljske akcije. Lansko poletje so Slovenijo prizadele poplave, ki so povzročile hude stiske, a so hkrati sprožile tudi val solidarnosti. Prebivalci in prebivalke prizadetih območij imajo še naprej številne težave s posledicami poplav – najsij gre za materialne ali pa duševne – zato želimo z letošnjo akcijo skupnost pozvati, naj se spomni prizadetih in pomaga po svojih močeh.

Letošnji slogan pa ni uperjen zgolj na poplavna območja, temveč prek skupnostne prostovoljske akcije poziva h gradnji bolj odpornih skupnosti po vsej Sloveniji. Zaradi trendov geopolitike in podnebnih sprememb lahko namreč pričakujemo še več izrednih dogodkov, zato je še toliko bolj pomembno graditi mostove solidarnosti med vsemi nami.

Prostovoljsko lopato lahko tako glede na potrebe vaše lokalne skupnosti zamenja tudi kladivo, čopič ali rokavica. Je v vašem kraju treba oživiti dotrajano otroško igrišče?

So v mestnem parku polomljene klopi? Je v strugi vaškega potoka spet polna plastenk ali avtomobilskih gum? Ali starejša soseda ne zmore več sama okopati vrta? Idej za skupnostne akcije v vašem lokalnem okolju je zagotovo vsaj toliko, kolikor je prostovoljcev in prostovoljk.

Sloganu navkljub pa ne pozivamo nujno k akcijam, ki vključujejo fizično delo. Lopata je tudi sicer le redko pravo orodje za reševanje stisk. Veliko pogostejše so najboljše orodja tista nematerialna – poslušna ušesa, tolažilna rama in roka pomoči. Lanski dan za spremembe se je osredotočal na duševno zdravje, tudi v novem letu pa niso stiske ljudi nič manjše. Tudi letos ste vabljeni k organizaciji dogodkov za povezovanje skupin znotraj skupnosti, premagovanje osamljenosti, opolnomočenje ranljivih skupin, itd.

Prostovoljska roka pa se ne ustavi pri vihtenju lopate ali podpori sočloveku v duševni stiski. Lahko stke prijateljske medgeneracijske niti, s svinčnikom razreši še tako zah-

Najbolj *zlata* je
prostovoljska
lopata!

**DAN ZA
SPREMEMBE
6. APRIL 2024**

tevno nalogo učne pomoči, poboža ranjeno žival ali samo pomaha človeku. Štejejo namreč še tako majhna dejanja, ki se združijo v pisan kalejdoskop solidarnosti, s katerim je naša skupnost bolj povezana in s tem močnejša ter bolj odporna na prihodnje tegobe. Majhna dejanja solidarnosti nas vračajo nazaj k človečnosti.

NAČRTOVANJE AKCIJE

Dan za spremembe je odlična priložnost, da spodbudimo zanimanje mladih za prostovoljstvo in skupnost. Z udeležbo lahko mladi prostovoljci pridobijo pomembno izkušnjo sodelovanja v skupno dobro.

Ne pozabite – akcijo Dneva za spremembe lahko organizirate tudi med tednom.

Prvi korak pri organizaciji Dneva za spremembe 2024 je razmislek o vaši skupnosti in njenih potrebah. Kdo potrebuje pomoč? Imajo ljudje še zmeraj težave zaradi poplav? Tudi če v poplavih vaš kraj ni bil prizadet, izzivov gotovo ne manjka. Ali so starejši osamljeni med štirimi stenami? Imajo številni mladostniki težave z duševnim zdravjem? Se v strugi potoka kopičijo smeti? Razmislite, kako lahko spodbudite dejanja, ki bodo prispevala k vzpostavitvi bolj odporne skupnosti.

Aktivirate se lahko na različnih ravneh:

- izvedete prostovoljsko akcijo znotraj vašega šole/vrtca/dijaškega doma/fakultete,
- sodelujete v prostovoljski akciji v kraju, ki jo koordinira druga organizacija,
- postanete nosilci oz. koordinatorji prostovoljske akcije v svoji soseski.

Pred načrtovanjem akcije predlagamo, da v svoji skupnosti organizirate sestanek, na katerem razmislite o potrebah vaše skupnosti in kako jih obravnavati. Preverite, kdo je pripravljen sodelovati in s kakšno aktivnostjo. Povežite se z drugimi nevladnimi organizacijami, javnimi zavodi, občino, sodelujte s podjetji ter posamezniki v vašem kraju. Skupaj zasnujte konkretne akcije, ki bodo izboljšale stanje.

Nekaj vprašanj za razmislek:

1. Kateri problem bi želeli nasloviti?
2. Za katero ciljno skupino želimo pripraviti aktivnost?
3. Kaj je naš glavni cilj?
4. Katera aktivnost lahko odgovori na specifične potrebe naše skupnosti?
5. Kdo bodo naši prostovoljci in koliko jih lahko sprejmemo?
6. Potrebujemo koordinacijsko ekipo?
7. Koliko sredstev potrebujemo za izvedbo akcije?
8. Kdo so naši partnerji?
9. Kako bomo promovirali dogodek?

Slovenska filantropija spodbuja akcije, ki bodo povezale različne posameznike_ce in organizacije ter bodo odprte za sodelovanje z ljudmi, ki sami sicer nimajo ideje, kaj bi radi naredili, vendar bi se vseeno radi vključili. Zaželeno je, da so akcije preproste in ne zahtevajo večjih finančnih vložkov.

IDEJE ZA SKUPNOSTNE AKCIJE SOUSTVARJAMO SKUPNOST

Zlata poplavsna lopata

Področje akcije:
**pomoč po poplavih,
ranljive skupine**

Vrsta akcije:
**medsosedska pomoč,
skupnostna akcija,
urejanje javnih prostorov**

Dobra stara delovna akcija! Ozrite se po potrebah vaše skupnosti. Ali ljudje še zmeraj občutijo posledice poplav in potrebujejo pomoč pri prenovi svoje hiše, okolice ali selitvi? Je rečna struga še zmeraj polna naplavin? Tudi če ni več materialnih posledic, lahko ljudje doživljajo stiske in potrebujejo pogovor ali razvedritev. Prijavite dogodek, povabite ljudi, poskrbite za koordinacijo in zavijajte rokave.

Zlata skupnostna lopata

Področje akcije:
**varstvo okolja, ranljive
skupine, otroci in mladi,
starejši, ...**

Vrsta akcije:
**urejanje javnih prostorov,
skupnostna akcija,
medsosedska pomoč**

Tudi če v vašem kraju ni bilo poplav – morda potrebujejo sosede pomoč pri okopavanju vrta. Je treba prepleskati staro ograjo ali urediti mestni park? So igrala na otroškem igrišču dotrajana? Ali so prostori dostopni osebam z invalidnostjo? Pridobite dovoljenja in pod vodstvom osebe z znanjem poskrbite za lepše skupnostne kotičke. Lahko ustvarite tudi skupnostni vrt ali knjižnico.

Bazar znanja

Področje akcije:
vzgoja in izobraževanje

Vrsta akcije:
**skupnostna akcija,
osveščevalna akcija,
človekove pravice**

Zgradite mostove povezanosti znotraj vaše izobraževalne ustanove. Ugotovite, kakšne so potrebe. Je v kakšnem razredu več otrok tujcev, ki imajo težave s slovenščino? Bi cel razred potreboval pomoč pri ulomkih? Lahko učenci za en dan postanejo učitelji? Pripravite urice učne pomoči, na katerih starejši učenci pomagajo mlajšim pod vodstvom učiteljev.

Medgeneracijska centrifuga

Področje akcije:
starejši, otroci in mladi

Vrsta akcije:
medgeneracijske aktivnosti

Skandinavski modeli kažejo na številne pozitivne lastnosti sobivanja mlajših in starejših. V bližnjem domu za ostarele lahko mladinska organizacija organizira šahovski turnir, dan branja poezije, pevski nastop, ... Lahko pripravite prenašalnice znanja – starejši mlade naučijo kvačkanja, mlajši pa starejše možnosti fotografiranja s pametnim telefonom.

Čisti potok, čista vest

Področje akcije:
varstvo okolja

Vrsta akcije:
čistilna akcija

V čistem okolju se vsi bolje počutimo! Odpravite se na pohod okoli soseske in poberte čim več odpadkov, ki jih najdete na tleh, da bo vaša okolica čista, narava obvarovana in embalaža reciklirana. Povabite lahko tudi ostale krajanke in krajanke, da se vam pridružijo, saj več rok več smeti doseže.

PODROČJA AKCIJ

Ko boste prepoznali potrebe svoje skupnosti, akcijo najprej umestite v eno izmed področij:

ČLOVEKOVE
PRAVICE

RANLJIVE
SKUPINE

ZDRAVJE

ŠPORT IN
REKREACIJA

NARAVA

ŽIVALI

VARSTVO
OKOLJA

KULTURA IN
UMETNOST

SOCIALNA
DEJAVNOST

VZGOJA IN
IZOBRAŽEVANJE

POMOČ PO
POPLAVAH

STAREJŠI

OTROCI IN
MLADI

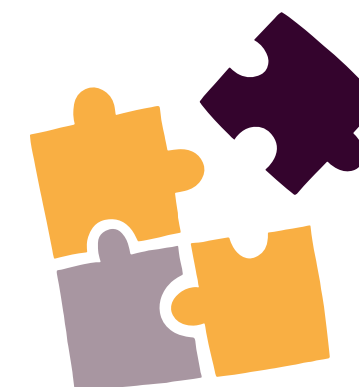
DRUGO

VRSTE AKCIJ

**Na kakšen način boste prispevali
k dosegu izbranega cilja?**

- Osveščevalna akcija
- Medsoseska pomoč
- Urejanje javnih prostorov
- Predstava/flash mob
- Zbiralna akcija
- Posvet/okrogla miza
- Športna aktivnost
- Medgeneracijske aktivnosti
- Skupnostna akcija
- Kulturne in umetniške aktivnosti
- Dražba
- Izmenjevalnica
- Prireditve
- Družabne igre
- Posredovalnica veščin
- Čistilna akcija
- Dobrodelna akcija
- Drugo

PRIJAVITE SVOJO AKCIJO

Akcijo, ki jo boste izvedli **6. aprila 2024**, prijavite preko **spletnega obrazca** na

<https://www.filantropija.org/prijava-danzaspremembe/>

Svojo akcijo prijavite čim prej, da bo širša Slovenija dovolj zgodaj izvedela za vaše aktivnosti in da se vam bodo pridružili prostovoljci iz vašega kraja.

Zadnji rok za spletno prijavo je **31. marec 2024**.

Vse prijavljene akcije bomo objavili na posebnem spletnem mestu: <https://www.filantropija.org/danzaspremembe/>, ki bo omogočalo tudi iskanje po regijah. S tem bo opis vaše akcije dostopen vsem zainteresiranim prostovoljcem, morebitnim partnerjem in medijem.

Potrebe po prostovoljcih lahko vpišete tudi na Posredovalnico prostovoljskih del:

<https://www.prostovoljstvo.org/posredovalnica-prostovoljskih-del>

KAKO VAM BOMO POMAGALI NA SLOVENSKI FILANTROPIJI?

V primeru, da potrebujete pomoč pri idejah za aktivnosti, nas lahko kontaktirate.

Po prijavi boste prejeli letošnjo podobo Dneva za spremembe in dodatna navodila za kakovostno in varno izvedbo akcije ter spisek opravil.

Skrbeli bomo za nacionalno in lokalno medijsko promocijo Dneva za spremembe. Pomagali vam bomo pri oglaševanju vaše aktivnosti na www.filantropija.org, www.prostovoljstvo.org in prek [Facebook profila prostovoljstvo.org](#), tako da bodo prostovoljci lahko opazili vašo akcijo oziroma da bodo potencialni prostovoljci in partnerji lahko prišli v stik z vami.

Kontakt:

01 / 433 40 24

051 775 237

danzaspremembe@filantropija.org